

## POSTANOWIENIE

Dnia 20 marca 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Rączka

w sprawie ze skargi A. B.  
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w Gdańsku  
o wznowienie postępowania,  
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń  
Społecznych w dniu 20 marca 2024 r.,  
zażalenia skarżącego na postanowienie Sądu Apelacyjnego w Gdańsku  
z dnia 10 stycznia 2023 r., sygn. akt III AUa 1592/22,

**1. oddala zażalenie,**

**2. zasądza od Skarbu Państwa (kasa Sądu Apelacyjnego w Gdańsku) na rzecz adwokat A. K. kwotę 240 (dwieście czterdzieści) zł podwyższoną o stawkę podatku VAT tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej świadczonej przez adwokata z urzędu.**

## UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w Gdańsku, postanowieniem z 10 stycznia 2023 r., sygn. akt III AUa 1592/22, odrzucił zażalenie i skargę kasacyjną A. B. na postanowienie Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z 5 grudnia 2022 r., sygn. akt III AUa 1592/22 z uwagi na niedopuszczalność zażalenia i skargi kasacyjnej.

Postanowieniem z 5 grudnia 2022 r., sygn. akt III AUa 1592/22, Sąd Apelacyjny w Gdańsku w punkcie 1 odrzucił skargę A. B. o wznowienie

postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z 14 października 2021 r., sygn. akt III AUa 627/20 w sprawie A. B. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Gdańsku o należności składkowe, w punkcie 2 orzekł o kosztach zastępstwa procesowego. Postanowienie to jest niezaskarżalne i nie podlega uzasadnieniu, zostało doręczone A. B. w dniu 12 grudnia 2022 r. wraz z pouczeniem.

W dniu 15 grudnia 2022 r. A. B. w urzędzie pocztowym złożył zażalenie i skargę kasacyjną od postanowienia z 5 grudnia 2022 r.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Zażalenie i skarga kasacyjna są niedopuszczalne. Ustawa z 4 lipca 2019 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2019 r., poz. 1469 ze zm.) zmodyfikowała zakres spraw podlegających rozpoznaniu przez Sąd Najwyższy na skutek zażalenia wniesionego od postanowień sądu drugiej instancji. Został uchylony art. 394<sup>1</sup> § 2 k.p.c., który wskazywał, że w sprawach, w których przysługuje skarga kasacyjna, zażalenie przysługiwało na postanowienie sądu drugiej instancji kończące postępowanie w sprawie, z wyjątkiem postanowień, o których mowa w art. 398<sup>1</sup> k.p.c., a także postanowień wydanych w wyniku rozpoznania zażalenia na postanowienie sądu pierwszej instancji. Konsekwencją zmian jest to, że teraz Sąd Najwyższy rozpoznaje wyłącznie zażalenie na postanowienie sądu drugiej instancji odrzucające skargę kasacyjną o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia - art. 394<sup>1</sup> § 1 k.p.c. oraz zażalenie w związku z uchynieniem przez sąd drugiej instancji wyroku sądu pierwszej instancji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania - art. 394<sup>1</sup> § 1<sup>1</sup> k.p.c. Zatem nie jest dopuszczalne wniesienie do Sądu Najwyższego zażalenia na postanowienie sądu drugiej instancji odrzucające skargę o wznowienie postępowania.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd Apelacyjny orzekł, jak w punkcie 1 postanowienia.

Zgodnie natomiast z art. 398<sup>1</sup> § 1 k.p.c. od wydanego przez sąd drugiej instancji prawomocnego wyroku lub postanowienia w przedmiocie odrzucenia pozwu albo umorzenia postępowania kończącego postępowanie w sprawie strona może wnieść skargę kasacyjną do Sądu Najwyższego.

Wobec tego, że skarga kasacyjna jest niedopuszczalna Sąd Apelacyjny na podstawie art. 398<sup>6</sup> § 2 k.p.c. orzekł o odrzuceniu skargi kasacyjnej w punkcie 2 postanowienia.

Zażalenie na powyższe postanowienie wniósł odwołujący się, zaskarżając je w części, co do pkt 2 i zarzucając mu naruszenie art. 398<sup>1</sup> § 1 k.p.c. poprzez błędne przyjęcie, że stronie nie przysługuje prawo do wniesienia skargi kasacyjnej od postanowienia Sądu drugiej instancji w przedmiocie odrzucenia skargi o wznowienie postępowania w sytuacji, gdy skarga o wznowienie postępowania może być z funkcjonalnego punktu widzenia traktowana jako pozew w rozumieniu art. 398<sup>1</sup> § 1 k.p.c., tym samym skarżącemu przysługiwało prawo do wniesienia skargi kasacyjnej.

Wobec powyższego skarżący wniósł o:

1. uchylenie zaskarżonego postanowienia;
2. przyznanie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej skarżącemu z urzędu, które nie zostały uiszczone, ani w całości, ani też w jakiegokolwiek części.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie odwołującego się nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 398<sup>1</sup> § 1 k.p.c. od wydanego przez sąd drugiej instancji prawomocnego wyroku lub postanowienia w przedmiocie odrzucenia pozwu albo umorzenia postępowania kończących postępowanie w sprawie strona, Prokurator Generalny, Rzecznik Praw Obywatelskich lub Rzecznik Praw Dziecka może wnieść skargę kasacyjną do Sądu Najwyższego, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej.

Jak z powyższego wynika, system zaskarżania skargą kasacyjną orzeczeń wydawanych w postępowaniach uregulowanych w Kodeksie postępowania cywilnego ma charakter zamknięty. Brak wyraźnej regulacji dopuszczalności skargi kasacyjnej w odniesieniu do określonego postępowania oznacza jednoznacznie, że orzeczenia wydawane w tym postępowaniu nie podlegają zaskarżeniu skargą kasacyjną. Stanowisko skarżącego o możliwości traktowania wniosku o wznowienie postępowania funkcjonalnie, jak pozwu, a w konsekwencji, postanowienia sądu

drugiej instancji o odrzuceniu skargi o wznowienie postępowania analogicznie, jak postanowienia w przedmiocie odrzucenia pozwu, jest niemożliwa do przyjęcia. Ustawodawca w art. 398<sup>1</sup> § 1 k.p.c. wyraźnie wskazał orzeczenia sądu drugiej instancji kończące postępowanie w sprawie, od których można wnieść skargę kasacyjną, bez możliwości ich rozszerzającej interpretacji. Jak wynika z utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego, regulacja art. 398<sup>1</sup> § 1 k.p.c. wyłącza dopuszczalność skargi kasacyjnej od innych niż enumeratywnie w niej wymienionych prawomocnych orzeczeń sądu drugiej instancji, chociażby kończyły one postępowanie w sprawie (por. np. postanowienia Sądu Najwyższego: z 29 kwietnia 2021 r., I PSK 110/21; z 26 stycznia 2021 r., II USK 40/21; z 9 grudnia 2020 r., I NSZ 33/20; z 30 stycznia 2020 r., I PK 156/19; z 25 czerwca 2019 r., I CZ 41/19; z 8 lutego 2019 r., II CSK 391/18). Warunek, aby orzeczenie kończyło postępowanie w sprawie, dotyczy zatem wyłącznie prawomocnych wyroków sądu drugiej instancji oraz postanowień sądu drugiej instancji - ale tylko wydanych w przedmiocie odrzucenia pozwu lub umorzenia postępowania, jednocześnie przypadki te muszą być wykładane ściśle.

W tym stanie rzeczy Sąd Najwyższy na podstawie art. 398<sup>14</sup> w związku z art. 394<sup>1</sup> § 3 k.p.c. postanowił jak w sentencji.

[SOP]

r.g.